

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ „
Egy órára 1 „ „
Egyes szám ára 4 kr.

Feloldó szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy hasábos polt sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többi a hirdetések alkuzsírát jutányos áron vesztelnek fel. Bélyeg-díj minden külön bejelölésért 30 kr.

A trónbeszéd és a protestánsok.

Debreczen, decz. 1.

(k.) A kormány munkaprogrammja gyanánt előadott trónbeszédben immár konkrét és királyi szóval megpecsételt alakot öltött az a régi ígéret, hogy a bevett vallásfelekezetek lelkészei anyagi javadalmazásának pótlásáról az állam törvény útján fog gondoskodni.

Ámde erre is el lehet mondani: adtál Uram esőt... Mert hiszen a kultuszminiszternek csáktornyai programbeszédében bővebben körvonalozott tervezete a benyújtandó törvényjavaslatnak a fizetések 800 ftra kiegészítésének 10 év alatt leendő végrehajtását ígéri. Ez pedig alig több a sokszor emlegetett k o l d u s a l a m i z s n á n á l.

Kifejtettük már többször a helyen mi e tekintetben a mi nézetünk. Az, hogy nemcsak a létminimum megadására van kötelezve az állam a lelkészek érdekében, hanem arra, hogy mint a többi akadémiái képesítést igénylő hivatalok viselői, az előlépés és fizetés emelés biztos reményével léphessenek az ifjak a lelkészi pályára.

Kifejtettük azt, hogy a gondoskodnia kell az államnak arról, hogy a protestáns és kath. lelkészek mindenike egyaránt elérjen lelkészi pályáján legalább 1200—1400 frt alapfizetést a természetbeli lakáson és fűtésen kívül.

Ehhez ragaszkodunk most is.

A kormány az állam vagyonával, az állam érdekében gazdálkodik, kötelessége tehát mindazon szükségleteket kielégíteni, amelyekkel a nemzet tagjainak, vagy azok egy részének az állam tartozik.

Már pedig ez tartozása az államnak, ahhoz kétség sem fér.

Ugyanis az államjavaiból a királyok az összes egyházaknak juttattak annak idején, hazafias szolgálataik fejében, buzdításul és módnyújtásul további hazafias tettek. Nemcsak a római katolikus egyház nyert nagy javadalmazást és terjedelmes földbirtokokat, de kaptak arányosan a görög katolikusok és görög keletiek is, pedig ők épen úgy nem voltak az államvallás hívei, mint az üldözések idején a protestánsok.

A protestánsok 300 éves üldöztetés után elnyerték végre 1790—91-ben, majd 1848-ban szabadságukat és egyenjogúsításukat az államtól, az azzal együtt járó javadalmazást azonban nem.

Ezzel még mindig tartozik nekik a magyar állam.

Nem kívánható, hogy most német hercegségekkel felérő nagy terjedelmű földbirtokokat hasítson ki s magyar állam a protestáns és izraelita egyházak javadalmazására, habár az autonómiának az volna a logikus következménye, hanem az igenis kötelessége, hogy valamint a többi akadémiái képesítéshez kötött hivatalok viselőinek fizetést, annak minimumát törvény útján biztosította, a fokozatos emelkedés imperatív megállapításával együtt, épen úgy gondoskodjék a bevett vallásfelekezetek lelkészeinek fizetéséről, annak imperative kimondandó fokozatos emelkedéséről addig a határig, a melyek minden más akadémiái végzettséget felmutatni képes polgára e hazának, a ki kenyerét munkájával és képességével szerzi meg, legalább is elér, azaz évi 1200—1400 frt törzsfizetést.

Sőt még ez is igen szerény kívánság, hiszen tudjuk jól, hogy az érettségi vizsgálatnál egy kis számvetési szigorlattal avagy katonatiszti vizsgálatnál elérhető hivatalokban, t. i. a számvevő-égek és a hadsereg tisztjei is legalább annyit elérnek, míg a miniszteriumok és bíróságok akadémiái végzettségű tisztviselői 1600 2000 frt törzsfizetésig legalább is felviszik, a tanárok pedig 1200 frton kezdik s nagyobb törzsfizetést nem is számítva 25 éven át 1700 frtig biztosan felemelkednek.

Ilyen körülmények között egyáltalán nem jogosultlan a mi kívánságunk s ezért a kormány tervét szegényesnek a viszonyoknak meg nem felelőnek és a kérdés megoldása tekintetében célhoz nem vezetők tartjuk.

Bizonyos dolog az, hogy ha törvénynyé válik is a kormánynak W l a s s i c s programbeszédében körvonalozott terve, ott megállanunk nem lehet s pár év múlva újabb törvényhozási intézkedésre lesz szükség. Ezt pedig ki kerülni minden előrelátó törvényalkotónak elsőrangú kötelessége.

Nem mondjuk mi azt, hogy egyszerűen milliókat áldozzon az állam 300 éves mulasztásának helyreállítására, — azt sem kívánjuk okvetlenül, hogy a legközelebbi 10 év alatt többet adjon ki tényleg, mint a mennyit jelenlegi terve szerint szándékozik, de azt feltétlenül szükségesnek látjuk, hogy a kérdés a vázoltuk megoldást nyerje s az állam erejének számbavételével lehető rövid idő alatt végrehajtsák.

A lelkészi karra nagy fontosságú teendők várnak s a magyar nép szel-

lemi jövője az ő kezükbe van letéve, amint az iskola falait elhagyja. A magyar államnak tehát jólétéről gondoskodnia egyik legelső kötelessége.

A lelkészi jövedelmek összeírása. A vallás- és közoktatásügyi miniszter valamennyi egyházmegyei főhatóságokhoz és köz-törvényhatóságokhoz a lelkészi és segédlelkészi jövedelmek összeírásának felülvizsgálata tárgyában rendeletet intézett. Egyet-érteve a belügyminiszterrel a következőket rendeli: A jövedelmi összeírásokat és az azokhoz csatolt okmányokat az egyházmegyei hatóságok vizsgálják át. A mennyiben mégis a törvényhatósági felülvizsgáló-bizottság alaki hibát vagy hiányt fedezne fel, nevezetesen arról győződnie meg, hogy az önbevallást igazoló okmány nincsen megfelelően kiállítva, kötelességében áll a végleges határozathozattól tartózkodni és az illető lelkészt az egyházmegyei hatóság útján szabályszerű bizonylat kiállítására felhívni. A lelkész ilyen esetekben a kiigazítást vagy pótlást a vett értesülés napjától számított 15 nap alatt tartozik teljesíteni és a törvényhatósági felülvizsgálóbizottság a kiigazítás vagy pótlás végett visszaküldött jövedelmi összeírás felülvizsgálata végett 60 napon belül újabb határidőt tűz ki. A felelő beadására megszabott 30 nap eltelté után az összeírás füzet megfelelő záradéka csak azon esetben töltendő ki-ha felelő beadása nem adatott be, ellenkező esetben a záradék kitöltetlenül hagyandó. Ezen rendelkezések mellett a folyó évi 878. eln. sz. rendelet 48. § a és a 2237. eln. sz. rendelet 4. §-a érintetlenül marad, azon hozzá adással mégis, hogy ha valamely jövedelmi vagy kiadási tétel ellen felelő beadást adtak be, a megfelelő összeírás mindhárom példánya a bizonyító okmányokkal együtt a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez terjesztendő fel.

KÜLFÖLD.

A török zavarok. A szultán külön rendelettel valamennyi miniszterium és más állami hatóság költségvetését jelentékenyen leszállította, sőt a tisztviselők fizetését is 15—20%-kal kisebitette. Hogy pedig ez intézkedés általános elégedetlenséget ne keltsen, a kormány elrendelte, hogy ezentúl a tisztviselők fizetését mindig pontosan és közzébe kiadják. — Konstantinápolyból érkezett hírek szerint a vanni tartományban a Perzsiából betört kurd törzsek több falut kifosztottak és a lakosok közül számosakat, majdnem valamennyi örményt lemészároltak. Erzerumból odaküldött csapatok már későn érkeztek meg és így a mészárlást sem akadályozhatták meg. (B. H.)

A magyar irodalom kis és nagy tükre.

— Budapesti levél. —

— nov. 30.

A czim, melyet a sorok homlokára irtam többet is, de kevesebbet is mond, mind a mit az olvasónak nyujtok. Többet, mert nem szándékozom részletesen ismertetni, jeles esztétikusunknak legjobb művét,* kevesebbet, mert főképpen arról a viharról lesz szó, melyet a kis munka aratott!

Mert vihart aratott. Alig hogy megjelent, egy másik irodalomtörténetíró, Bodnár Zsigmond »A magyar irodalom nagy tükre« című felolvasásával felelt rá a Petőfi-társaság legutóbbi ülésén. Ha két tudós, kiknek véleménye, fölfogása, nézete egy kérdésben, vagy akár a kérdések egész sorát illetőleg e' ter, ha az irodalom két munkása más-más oldalról kiindulva ellenkező eredményre jut és fejtegetéseiket elénk terjesztik: csak örömeinkre szolgálhat, mert bar egymást ritkán vagy talán sohasem győzik meg, de bennünket fölvilágosítanak, oktatnak: homályos burkolt jelenségeket közelebb hoznak a napvilághoz.

Ha azonban egyik vagy másik elfogódva a saját fölfogásában, megvakulva attól a világosságtól, mely nem épen szerény véleménye szerint — a saját agyában gyuladt, nem lát, nem hall, hanem kérelhetetlenül támad mindadot, a mi nem illik bele az ő gondolkodásába az fájdalmas, és elsomoriíthatja a szemlélt

Beöthy Zsolt miután egy kisebb és egy nagyobb kiadásban bemutatta a magyar irodalmat, most rövid pár íven, egy nagy képen bemutatja a magyar szellemi élet kiválóbb alkotásait. Nem nyujt rendszeres irodalomtörténetet, nem egy évszámokkal, életrajzi adatokkal megtérhelt nevtart, hanem összefüggő, de mégsem nehéz, érdekes, de azért tartalmas vázlatot,

Bodnár Zsigmond azt állítja, hogy ebben a vázlatban nincs semmi új, mintha csak Rabbi ben Akibát hallanók az ő bölcs mondasával.

Beöthy minden sora »mutatis mutandis«

* A magyar irodalom kis tükre. Irta Beöthy Zsolt, Budapest, az Athenaeum kiadása.

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

A szerelem vértanuja.

(Modern novella.)

— A »Debrecezen« eredeti tarczája. —

Irta: Igmándy Miklós.

(Irhatta volna, de talán meg is írta valamelyik újabb novellistánk.)

(Folytatás és vége.)

Ez most a tavasszal történt. Akkor valami három napig nem láttam s hogy fekerestem, éppen a filegóriajok legeslegtetején buslakodott.

— Míau, kedves barátném, — mondtam neki gyöngéden — felszökve mellé, milyen rég nem láttam! Hogyan érzi magát? Mondja csak, hogyan szolgál az egészsége?

— Oh ne kerdezzé! Életem pusztá sivár sivatag, sötét, kietlen vadon rengeteg, melyben a szerelem mécsé nem lobog. Már egeret sincs fogni kedvem.

— Hát még mindig a régi ő?

— Igen, ő még mindig a régi . . .

Oh mért nem válhatok itten most sóbálványá!

Megint megmozdult a szívemben az a valami, tudjátok: az a mi már nem barátság. Hiába, alkalom szüi a tolvajt. Lohák és nyomorultak vagyunk. Csupa hazugsággal van a szívünk kibélelve.

— No lássa, aranyos, — mondtam, — hát érdemel Öntől az őa ferje csak egy maku-lányi szerelmet is?

— Igazán hogy igaza van. Belátom, hogy méltatlanra pazarolta szerelmemet. En hogy

Toldyra megy vissza. Ennél képtelenebb vádat még nem hallottunk. Hiszen ha szegény jó Toldy Ferenczünk hallaná, hogyan sietne tiltakozni!

— Ugyan? Ez a fiatal ember, a ki merész kézzel és merész buzgóssággal hanyja széjjel azokat köveket, melyeket én a készítő irodalomtörténet, számára ősz-hordtam, ennek én lettem volna az építésben mestere? Mikor hallotta pl. tölem, hogy Vörösmarty nem a legnagyobb költő?

Tán meglepedkezett előadásairól, hol unos-untalan bebizonyítottam, hogy a magyar próza Kazincziban, a líra Berzsenyiben, az eposz Vörösmartyban emelkedett a legmagasabbra, hogy a mi utánok következnek, az u. n. nép-nemzeti költészet az már csak sülyedés és ha Tompa, Petőfi, Arany jó költők is mégsem hasonlíthatók csak Vörösmartyhoz. A után mily helytelenül fogja fel Beöthy a protestantizmus fontosságát, a kurucz kor költészetét, a nyelv ujjitást!

Igy beszélne Toldy, de hiába. Bodnár ur, kimondja, hogy Beöthy Toldyt »átírta.« Akinek tetszik, higgye.

De van ennél súlyosabb vádja is készletben ha az első csütörtököt mondana.

A műben nem találja azt az irodalomtörténeti elméletet, melyet szerző előszavában ígér, nem talál filozófiát, nem talál eszmét de hozzát teszi, nem is találhat, mert Beöthy realista. Tehát a realistáknál hiába kutatunk eszmék után, hisz a realizmusnak »egyedüli gondolata a nemzeti szellem.« A ki a filozófia történetében csak kissé is járatos, a ki ismeri a görög és az angol realisták nagyerejű, sok eszméjű műveit, az meglepve kérdezi, hogyan taníthat művelt, tanult ember ilyen alaptalan, légből kapott tételt.

De ne kíséjünk Bodnár urat, a filozófia ingoványaiába (melyben ő nagyon gyakorlatlan vezető), maradjunk az irodalomnak jártabb, ép azért ismeretesebb mezéjén. Az egész kis tükörön egy eszme, vagy mivel Bodnár szerint realistának eszméje nincs, egy gondolt huzódik végig, ez a gondolat, mely mindegyikünkben közös, tartja össze az irodalomtörténet alakjait: a magyarságunknak erős érzése. — Beöthy ezt a gondolatot képen fejezi ki (ta-

szeretem őt, — ő meg hogy' nem szeret engemet! Most is oda cavarog, — mitj tudom én hol? Neha-néha holdas estéken báos költeményeket olvasok a »Debrecezen«-ben, — bizonyosan ő csinálja valamelyik szeretőjének.

— Az, Isten uccsca! Van kilenczvenhat szeretője, ha nem több. — Bezzeg nem tartanék én egyet se, csak maga lenne az enyém. — Meglátná, milyen jó dolga lenne.

— Tudom, tudom, hiszen ismerem őnt is; őn se különböz Deákné vásznánál. Esküszik hűséget, szerelmet, — de azért egy szál kolbászt hozott-e hát valaha? Menjen innen a pokol f . . . nyársába!

No, ne küldjön el. Bizonyomra mondom, hogy érdemes vagyok magácskára. Megvaliom, nem ez az első szerelmem, — de hogy az utolsó, arra esküdhetem. Szerelmem sas madár, mely vagy a farkamnál fogva felránt az égbe, vagy pedig, a mi valószínűbb, egy jó ebédet csap belőlem. — Eddig egy nyomorult gézengúz, egy mihaszna czéda voltam, a ki a mocárban fetrengtettem, — de a ki most megtisztulni óhajtok kebled égi tűzén. Oh cziczám légy megváltóm; ha kissé késel, csak romokat találsz, de most még egész, romlatlan szívet adhatok. Te vagy éltetm czélja. Érted mászkálók a háztétlen s érted rontok be, ha kell a környékbeli kamarákba, s hozok onnan mindent a mi jó.

— Oh szünjön meg, mert mindjárt leszédülök onna a mélysebbe.

— Inkább ide a karjaimban szédülj, angyalom.

— Nem takarodik ismét? Mindjárt a képére mászok most. No nézze meg az ember;

lán ezért olyan nehéz egyezeknek fölismerni) egy lovas vitéz alakjában A mint történetünkben kezdve azon koron, midőn elszakadtuk őseink a Volga mentéről végig e' teréves küzdelmeinken a kék attilás huszárig mindenütt a lovon ülő magyar harczost, ugy az irodalom minden jelesét hevitette egy érzés, a magyar érzés. Mint hatott ez az eszme a különböző korokban, a különböző egyéniségekben: erről nyujt hü képet a kis tükör.

Ugy járt Bodnár a kis tükörrel, mint Toldy Arany »Nagyidai cigányaival«, nem vette észre, hogy

... van benne eszme
Cigányfölötti érzés valami

Arany, Bolond Istók.

De hiszen Bodnár bármennyire is tagadja meglétét, maga is észreveszi ezt az eszmét, sőt küzd is ellene. Azt állítja, hogy nemzetiség nemcsak a magyar irodalom egy vezérmotivuma, hanem minden irodalomé. —

De hiszen Beöthy is azt állítja és ez ép irodalmi elméletének egyik sarkpontja. Ilyen sarkpont pedig van az ő elméletében négy. Beöthy tanítványai, a kiknek ajánlja a tudós szerző művét még fognak emlékezni azokra az előadásokra, melyeket az esztétika tanára az egyetemen »A magyar irodalom vezéreszméi« czimén tartott. Hogyan tudott oda az ifjuság, bölcsészek és jogászok vegyest. Itt tanultuk meg Beöthytől, hogy az irodalmi jelenségek létrejötténél négy tényezőre kell tekintettel lennünk: a nemzeti szempontra, a korra, melyben a mű született az irodalmi hagyományokra, melyekből az író tanult és végre mint legfontosabb tényezőre: az író egyéniségére. Vörösmarty eposzain, Zrinyin és Kemény Zsigmond regényein fejtegette Beöthy az ő tudományos, de élvezetes, behizelgő és meggyőző előadását a négy eszme jogosultságát, melyek együttvére magyarázzák csak meg minden irodalom és minden idő termékeit. Mennyivel érthetőbb, mennyivel észszerűbb és mennyivel magasabb ez a megoldás, mint Bodnáré, a ki mindent a lokalizmus és realizmus hullámaival akar megfejteni, holott elfelejti, hogy az idealizmus és realizmus, e ma már teljesen

igy bánni velem! — Hallja, mutatok magának valamit. Csak azért mutatok meg magának, hogy milyen csodálatos egyforma a maguk gondolkozása. Nézze csak, mi van ide a filegória oldalára macska kaparászva? Ez az én kanduromnak az írása, a levele. Völegény korában írta hozzám. Éppen az van benne elmondva, a miket most maga itt elszavalt. De egy mákszemig az: Akkor hittem ennek a levélnek; — bocssáson meg, ha most a maga szavának nem tudok hinni. Így esküdözött a kandurom, — és így esküdözött ön is. — De nekem ugyan hiába. Másodszor csak nem hagyom magamat felültetni! — Nem, ne beszéljünk szerelemről, ne vegyen maga engemet feleségül, — hadd maradjon én csak számaötvögynek! Majd csak eljön az idő, — mikor majd csak elválik vagy jobbra, vagy balra. Addig türok, szenvedek. — Míau, — Isten önnel!

Elbűvölten néztem rá. Nehány kecses ugrással lent termett a földön, s mint egy őzike, szökdel a ház felé. Láttam gyöngéd, csinos alakját a bokrok közt tovasuhanni, s a percz kaprázatában ugy tetszett nekem mintha feltartott fehér-tarka farka körül ot, ragyogna a vértanuk gloriólája . . .

Egy szoknya miatt.

Irta: Vendródy.

Az öregem, midőn odahaza a familiával összezördült, rendes szokása szerint kiallott a ház hosszú tornczára — s erősebb vagy gyengébb hangon, — mar t. i. a hogy a kedélyhangulata hozza magával, odakialtott a kocsisnak:

színüket vesztett frázisok, nem magyaráznak semmit, sőt éppen maguk szorulnak magyarázatra.

Ez az elmélet, mely Ralph Waldo Emerson teóriájának, a ki mindent az individualitásból akar megmagyarázni és a Taine-fele „milieu” elméletnek szerencsés összeolvastása tehát eszme nélkül szükkölködik, reális és azért elvetendő; mert hiszen:

Brutus mondja: hogy Caesar nagyokra tört
S Brutus derék, becületes férfi.

Brutus azaz Bodnár azt is mondja, mint már említettünk, hogy az eredetiség gyöngé oldala a kis tükrözés szerzőjének. Ezzel szemben az ő munkássága, az ő elmélete eredeti, új mindentől független. Nem kutatom. Legyen Tegyük föl, hogy Bodnár egy új, egészen eredeti eszmére bukkant. Erdem ez? Ért az valamit, ha új dologra akadunk, melynek egyéb kiválósága nincs, mint az, hogy eddig még nem hallottuk? Hiszen egyes kis összefüggésből vagy az életből kiszakított példákon ugyan igyekszik törvényének általános érvényét kimutatni, de nagyobb kor eszményét, az egész irodalom jelenségeit még sem próbálja. — Kezdeti egy irodalomtörténetet, a mely a t ö r v é n y igazolása helyett kivonatokat és életrajzokat tartalmazott, filozófiának, elméletnek nyoma sem volt benne.

„Dn sublime au ridicule, il n'y a qu'un pas”, ez a francia mondás különösen áll az olyan heves kirohanásokra, mint Bodnáré. — Mert hiszen a nagy elkéseredés és a csekély erő, a heves hang és a sekély tartalom nem illenek össze.

Színház és zene.

A lengyel zsidó.

Tegnap a francia irodalom egyik méltó nevezettségének, az E r c k m a n és C h a t r i a n társas írói cségnék „A lengyel zsidó” című 3 felvonásos színműve került színpadra pártatlan bérletben félház előtt,

Jancsi! fogj be.

Ennek a három szóból álló parancsnak azonban kétféle skálája volt. Ha az öreg ur a közep-g-n kezdte, az alsó d-n végzte, akkor mindenki tudta, hogy nincs nagy veszedelem s legfeljebb egy kis sétakocsikázásról van szó.

De ha a parancs fináléja a közép vonal rendszeren felül emelkedett: akkor már a Jancsi keze úgy járt a gyeplőszáron, mint a szélvitorla, gyorsan fogja be a két tüzevérű almás szürkét, kiemelt a magtárból vagy két hektó zabot, kefél, vakarót, kötőfeket a maga módja szerint a kocsiládába helyezett s végül gubáját is fellekte az elő ülésre s mielőtt előállott volna, odakiáltott a hetesnek: Isten vele Mihály gazd, aligha látjuk egymást a jövő hétig.

Az öreg ur pedig a maga szokása szerint összehakolatott a szakácsnéval két sonkát, néhány kiló páczolt szalonát s hogy boszuját teljesen kitöltse, a hány kenyér csak volt a háznál, mind belerakatta a vászontarisnyába, a szakácsné nagy öröme, kinek még aznap a sütéshez kellett látni.

Ilyen előkészületek után az öreg ur kocsiba ült s elutazott kedvenc szőlőjébe, hol a tele pincze, kellemes lakás és gyönyörű hegyi vidék igen alkalmas volt arra, hogy az ember bűnét vagy haragját teljesen elfelejtse.

Az öreg ur azonban mindezt megtehetette, de mihez kezdjek én?

Se lovam, se kocsim, se tele pinczém, sőt még egy tápalatnyi birtokom sincs, ahova kimehetnék — duzzogni.

Pedig rettenetes kedvem lenne legalább két hétre itt hagyni ezt az asszonyt. Nem, nem két hétre, itt hagyom örökre. Elválok tőle, tovább nem tűröm, hogy orromnál fogva hurcoljon!

Maga a darab mint drámai mű teljesen elhibázott tulajdonképpen nem egyéb, mint a hipnózis felszínre kerülésének folytán egy ötletes fejből kipattant gondolat, a mely gondolatot az író társ gyakorlott keze drámai ruhába öltöztetett föl.

Nézetünk szerint azonban az a gondolat hogy egy gonosztevő, a ki régóta takargatja bűnét, elvégre még is meglakol, bár teljesen alkalmas a drámai feldolgozásra, Ercsmán-Chatriánaknak ebben a darabjában nem a drámaiság, hanem a hipnotizmus szolgáltatásban van.

Az egész kérdés nem a drámai bűnösség és bűnhődés pszichológiai örök törvényei szerint oldódik meg, hanem egy újabb felszínre vetődött problémának, a hipnotizmusnak szolgál takaró köpenyegül.

Az írók előtt ez a kérdés lebegett mint egy: mi benne, ha az igazságszolgáltatás a valóság megtudása végett a hipnotizálást is felvonná eszközei közé!?

Ez a kérdés azonban lehet kitünő ötlet de sem a jogi, sem a drámai igazságszolgáltatás eszköze nem lehet. A jogban csak külső és belső bizonyítékok, drámában csak pszichológiai momentumok döntenek a bűnös fölött.

Az ilyen nagy elvi hibában leledző darabnak a megjátszása is igen sok nehézségbe ütközik, főleg a darab főbősenek a részéről, mert az művészetnek egész hatalmát és erejét arra kénytelen felhasználni, hogy a valóságot és a valószerűséget elfeledtesse s a d a r a b bizarr intencióját fogadtassa el a hallgatósággal.

A főszerep, Mathis polgármester, S z i l á g y i Vilmos kezében volt. Kitünő erőnagyrábrázoló képességgel és kifejezésbeli jellegzetességgel. Nem vonunk le a jeles mű-

vész nagy és sok oldalú képességeiből semmit ha azt mondjuk, hogy tegnapi szereplése nem volt olyan sikerült, mint a mint ő szerette volna s mint a mind jó igyekezettel játszott. A szerep sajátos jellege akadályozta mintegy tehetségének a kifejtésében. De a harmadik felvonásban aztán, a mely már egészen az ő temperamentumába vágott, derekasan kitett magáért s teljes sikert aratott.

Több szerep nincs is a darabban.

A többieknek csak mondókájok van, a mely az öreg Mathis dolgaival van is, nincs is összefüggésben, úgy, hogy nagyobb-szerű alakításra úgy szólván sem ideje, sem alkalmuk sincsen a szereplőknek.

Ezek közt az aranykalakok közt legmondósbabb volt még a H a l m i Margit és a V i d o r Dezső szerepe, a kik mind a ketten csakugyan meg is tették minden lehetőt.

A közönség egész este nem bírt kellőképpen felmelegedni s vegyes érzelmekkel hagyta ott Thalia templomát.

(Gr.)

A megcsalt férj bosszúja.

— Gyilkossági kísérlet Debreczenben. —

Debreczen, decz. 1.

Tegnap este levélrel hat óra után hatalmas lövés dördült el a Kossuth utcán. Csakhamar óriási néptömeg verődött össze nem messze a rendőrfőkapitányság épületétől, ahol egy elkéseredett férj emelt revolvért a felesége ellen.

Nehéz, nyomasztó bánat kint a szegény embert. — Fájts uki, hogy az az asszony akit ő magához emelt, megcsalta és vakmerőségében szeretőjével együtt annyira ment, hogy a saját fekhelyéről is kizavarta. Az elkéseredés adta kezébe a fegyvert: tovább nem

— Semmi Laczi, én László vagyok.

— Ugy? No, tudja meg hát maga László nr, hogy maga tulajdonképpen nem is László, hanem csak egyszerűen — ló.

— Asszonyom!

— Semmi berzokodás! László ur, nem felek magától s ha egy tetszik, még többek is mondok. Maga nem ló, hanem... hanem tudja mi?

— Hát ugyan mi?

— Egy nagy számár! s ezzel az asszonyka kis lábaival nagyot toppantott a padlóra s keserves zokogással veté magát a pamplagra. Hihetőleg akartálom nagyon oda taláta csapni jobb labacskaját a kemény padlóra.

Én azonban egy szikrát sem sajnáltam, nem bíztam.

Ugy kell neki. Egy olyan szeszélyes kis ördögnek, mint az én feleségemnek nagyon jó olykor-olykor egy kis fájdalom. Hadd sirjon, hadd zokogjon, én meg csak meg se — hallgatom.

— Isten vele asszonyom! A számárnak van annyi esze, hogy lerázza a maga terhét és a számár — megy.

És mentem haragosan, mérgeesen azzal a gondolattal, hogy többé a feleségem számára nem leszek. Van Budapesten elég asszony, a legelső, a ki nekem megtetszik, elveszem feleségül, de csak akkor, ha előre megígéri, hogy nem lesz olyan szeszélyes ördög, mint a mostani feleségem.

Igen, ezt meg fogom vele ígertetni!

Ezzel a gondolattal foglalkozva kóborogtam a város utcáin, míg végre ismét felmerült előttem ez a kérdés:

(Vége köv.)

De hova a Pokolba tudjak menni?

Igaz, a Pokolba is elmehetnék, nincs is messze, de a Pokolba azért sem megyek. — Inkább oda küldöm az asszonyt, mert a budapesti poklot végignézni valóságos büntetés. Miskolcban is elég pokol most az én házam s legnagyobb ördög benne a — feleségem.

Nem jó lenne, ha elmennék Ös-Budavárrába?

Haj! ez lenne a legjobb boszu, de így a hónap vége felé... no erről most szó sem lehet.

De mit töröm a fejem azon, hogy hova menjek. Elhatároztam, hogy megyek s menni fogok.

— Péter! Fogj... azaz add ide a felső kabátom.

Péter egy valóságos paraszt kölyök, kit közben legyen mondva, nem én fizetek és nem is én ruházok, nagyot bámul erre a szokatlan rendeletre, de azért hűségesen teljesíti.

— Kalapom! — Péter ezt a ruhadarabot is leveszi a fogasról s némi tartózkodással a tejembe nyomja.

— Botom! — De már erre Péter megszeppent s egyik kezével nyujtotta ugyan a botot, de a másik kezével már az ajtó kilincsét tartotta s alkalmas perczen el is tűnt a szobából.

Ennek a készülődésnek azonban mégis meg volt a hatása.

Az asszony a mellékszobából kidugta a fejét s nem minden gunyolódás nélkül kérdezte:

— Hát kedves uram, mondja csak, hova megyünk?

— Nem megyünk, hanem megyek. Itt hagylak, elválok tőled, keresek más feleséget, Laczi!

birt uralkodni felzaklatott szive fájdalommal, végzetes lépésre szánta el magát.

Tegnap este a felesége után sietett és a járókelő emberek előtt rálőtt. A golyó nem talált, az asszony elájult, a gyilkos szándéku férjét pedig letartoztatta a rendőrség.

A feltűnést keltő esetről a következőket írja tudósítónk:

Seres Géza volt törvényszéki díjnok — pár évvel ezelőtt ösmerkedett meg nejével egy nyilvános házban. Seresnek az asszony megtetszett, magához emelte s feleségül véve.

A férj, mint napdíjas a debreczeni kir. törvényszéknél dolgozott s hogy az élet küzdelmeit könnyebben bírják s több jövedelmük legyen, a Zöldfa utcán korcsmahelyiséget is nyitottak, amelyet felesége vezetett. A Zöldfa-utczáról nem régen a Kossuth utczára mentek s ott nyitottak korcsmahelyiséget. A férj a házasság élet gyönyörűsége helyett csak bánatot lelt s nejét pár hóval ezelőtt ott hagyta, mert hűtlenségen érte.

Később a szive csak visszatérítette nejéhez, aki a régi maradt. Egy lakatos legény-nyel folytatott viszonyt e férjével, ki különben gyenge beteges ember, nem a legemberségessebben bánjt.

A múlt héten éjnek idején az asszony szeretőjével bement férje szobájába s kizavarták. Azóta nem volt otthon.

Tegnap d. e. Seres a III. ker. kapitánysághoz ment, hogy panaszt tegyen neje ellen.

Délutánra felhívták az asszonyt. Tóth Sándor r. fogalmazó békéltette őket, de hasztalan. Seres már a hivatalban fenyegette nejét. Mikor eltávoztak Tóth r. fogalmazó egy rendőrt küldött Seres után, hogy kísérelje figyelemmel s vigyázzon, hogy valami bajt ne csináljon.

Az asszony, ki előbb távozott a hivatalból, az utcán reá várakozó szeretőjével haza felé tartott. Seres követte őket, mert sikerült megszöknie a rendőr elől. Midőn a Komáromy házon tulmentek, Seres előrántotta a zsebében elrejtett revolverét, mely már a hivatalban nála volt s nejére sütötte.

A lövés nem talált. Seresné az ijedségtől eszméletlenül terült el a földön s a szerető állítólag botjával ütést mért Seres fejére.

A lövés zajára nagy tömeg verődött össze a Seresst elfogták s átadták a megjelent rendőröknek, kik a III. ker. rendőrség helyiségebe vitték. Seres a kapitányság előtt tagadta, hogy nejét meg akarta volna löni, azzal védekezett, hogy magát akarta kivégezni, de a lövés nem jól talált, csupán homlokát horzsolta.

A tanúk azonban azt állították, hogy a sebhely, melyre hivatkozott, a szerető botütésének, nem pedig a lövésnek nyoma és az látszik Seres homlokán.

Seres Gézát erős fedezet mellett a városházára kísérték, hol az elkeseredett, neje szerelmében mélyen csalódott ember azt a kijelentést tette, hogy ő előbb-utóbb nyugalmat szerez háborgó szívének.

A városi börtönőr Seresstől mindent elközbott, a vizsgálati foglyok számára berendezett czellába zárta s folytonosan őrködnek felette, nehogy kárt tegyen magában.

A III-ik kerületi kapitányságnál ma délelőtt hallgatta ki Tóth Sándor rendőr-

fogalmazó az eset tanuit, továbbá Seres Gézánét és lakatos legény szeretőjét is. — Ez alkalommal kitűnt az is, hogy Seres Géza már napokkal eze ott felbérelt két csavargót, névszerint V r a g á s s y Viktort és M a y e r Á g o s t o n t, hogy az asszonyt üssék agyon.

A vizsgálatot már befejezte Tóth Sándor s áttette azt a kir. ügyészséghez s még a mai nap folyamán Seres Gézát s átkísérték az ügyészség börtönébe.

Ujdonságok.

* **A kongrua rendezése.** — A r. kath. lelkészek javadalmak összeírására tudvalevőleg megvényként és városonkint bizottságok alakultak. — E bizottságnak Debreczenben a világlak részéről tagjai lettek Simonffy I. kir. tan. polgármester, Szunyogh Sándor, m. kir. pénzügyigazgató, Ábrahám László t. főügyész, Körner Adolf tanácsnok és Rontsi Lajos városi aljegyző.

* **Kirándulás a Pallagra.** A debreczeni gazdasági egyesület f. december hó 7-én hétfőn a m. kir. gazdasági tanintézet pallagi pusztáján petroleum motor bemutatást rendez, mely alkalommal a petroleum motor szerkezetéről és munkájáról részletes felvilágosítást fog adni az egylet titkársága. Azonkívül a téli takaró még előkészítés is be lesz mutatva, valamint a takarmányos kamra berendezés petroleum motor hajtással. A bemutatás reggel 9 órakor kezdődik. A bemutatást társas ebéd követi, melynek részvételi díja 1 forint. A megjelenő közönség lovainak és kocsiainak számára megfelelő helyről gondoskodtak. A társas ebédre kéri a részt venni óhajtokat, az egyesület titkára, nála akár írásban akár szóval lehetőleg már előre jelentkezni.

* **Hajdúvármegye közgyűlése.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága téli rendes közgyűlést december hó 10-én tartja meg a vármegyeháza nagy tanács termében, gróf Dégenfeld József főispán elnöklete alatt. A közgyűlésnek számos igen fontos tárgya lesz. December hó 5-én a számonkérőszék ülésezik 7-én pedig az állandó választmány készíti elő a közgyűlés elé tartozó tárgyakat. A közigazgatási bizottság 14-dikén tartja meg december havi rendes ülést.

* **Hírlapíró nász.** Pár hónappal ezelőtt egy készülő fészek alaprakásáról adtunk hírt e helyen, meg enekelvén egy a bohémság világából félig kirepülő fiatal társunknak eljövendő boldogságát a közös foglalkozás sugallta szeretet melegevel üdülőzölvén öt családi boldogsága küszöbén. Most új hírt kaptunk róluk mely azt hirdeti hogy a mi kollegánk F e h é r Dezső, a N a g y v á r a d joles fiatal szerkesztője f. hó 8-án esküszik örök hűséget Breitner József, ottani kereskedő és neje bájos leányának J a n k á n a k, mely szép ünnepélyre az örömszülők a következő meghívót bocsátották ki B r e i t n e r J a n k a e s F e h é r D e z s ő 1896 december hó 8-án délelőtt 11 és fél órakor tartják polgári egybekelésüket a nagyvári anyakönyvvezetői hivatalban, az esküvő pedig ezt követőleg délután 1 órakor a Pávell utca 376. számú lakáson. Ezen ünnepségek tisztelttel van szerencsénk meghívni. Miskolcz 1896 nov. hó, Fächer Mór és neje. Nagyvárad 1896 nov. hó Breitner József és neje. — kísérelje kedves kollegánkat új életének utain a megelégedés, ne legyen abban soha — sajtóhiba

* **Hajtóvadászat a Halápon.** A Debreczeni vadász társulat 1896. évi decz. hó 6-ik napján a Halápon lévő Pipó hegyen 80 hajtóval hajtóvadászatot tart. — Találkozás reggel 8 órakor a Pipóhegyi csőszháznál.

* **Az alsó nyirvidéki vízlecsapoló társulat közgyűlése.** Az alsó nyirvidéki vízlecsapoló társulat 1896 évi December hó 7: napján délelőtt 11 órakor Debreczenben, város háza nagytanácstermében évi rendes közgyűlést tart, a következő tárgysorozattal: 1. A közgyűlés határozatképességének megállapítása és a jegyzőkönyv hitelesítésére két társulati tag megválasztása 2. Szavazatra jogosultak és szavazataiknak megállapítása. 3. Az elmúlt évről szóló jelentés bemutatása. 4. Számvizsgáló bizottság jelentése 1895. évről. 5. Költségvetés és a foganatba veendő munkálatok megállapítása 1897 évre. 6. Számvizsgáló bizottság megválasztása 1897 évre. 7. A társulathoz bérkezett leiratok, beadványok és kérvények elintézése. 8. A választmányhoz bejelentett indítványok. 9. 1893 évi December hó 18-án tartott közgyűlés IX. sz. határozat hatályon kívül helyezése. — A közgyűlés előtt fenti tárgysorozattal ugyanazon napon és helyen délelőtt 1/2 órakor választmányi ülés tartatik, melyre a választmányi tag urakat meghívom és felkérem a megjelenésre. Kelt Debreczenben, 1896. november hó 21. Gróf Szapáry György s. k. társulati elnök.

* **Adókövetés.** A m. kir. pénzügyminiszter Debreczen város közigazgatási bizottsághoz rendeletet intézett, melyben előrebocsátva hogy az egyenes adók 1897 évre vonatkozó kivetése nemsokára megkezdődvén, elvárja és bizton reméli is, hogy a törvényhatósági közigazgatási bizottság a kivetés körüli teendőket teljesítésénél a kir. pénzügyigazgatóságot és a városi közegyetek erőlyesen támogatni fogja.

* **Jogász táncestély.** Holnap december 2-án tartják meg a joghallgatók segélyegyletök javára ez évi első táncestélyüket, a Margit fürdő dísztermében. Az estélyre már hetek óta lázas buzgósággal készül a rendezőség mely semmi áldozatot nem kímél csak hogy a mulatságot minél fényesebbé kedvesebbé tegye. Valóban elite-táncestély lesz ez, melyen megjelenik Debreczen elkelősege, melyen Debreczen szép lányai találkát adnak egymásnak. Az ideit még az eddigi táncestélyeket is előreláthatólag felülfogja mulni siker tekintetében s a rendező-bizottság névsora elég garancia arra, hogy az estélyről mindenki a legszebb emlékekkel tér haza. Ezzel aztan meg is kezdődik a mulatságok sorozata, és tart vigas vigan egész hamvazó szerdáig. Addig hát mulassunk! Viszontlításra holnap, a jogász táncestélyen.

* **A bejelentési hivatal ügyforgalma.** A bejelentési hivatal ügyforgalma a múlt hó folyamán a következő volt: közigazgatási ügydarab elintéztetett 181 darab, cselédigazolvány kiadott 71 darab, ideiglenes jegy 2, ideiglenes cselédigazolvány 21 darab. Bejelentési lap a múlt hó folyamán 9183 volt, lakasközlés pedig 4311 esetben eszközöltetett.

* **Nagy vívőverseny.** Nagy vívőversenyt fog rendezni december hó utolsó napjaiban a leghíresebb és legkitűnőbb magyar vívő-mester Szigetiben Benedek Gyula, ki most a Tornacsarnok helyiségében tart vívő-tanolyamot. A kiváló mesternek több személyes barátja, megannyi vívő mester, kikkel annyiszor diadalmasan mérkőzött, fog résztvenni az ünnepélyen, mely rendkívül fényesnek és sikerülnek ígérkezik. Lesz tőr, kard, vitör, bot-vívás szurony kardellen, szurony szurony ellen stb. amateurok — és mesterek versenye. A versenyen Sz. Benedek Gyula tanítványai is részt vesznek, kik között néhány szép reményekre jogosít. Megjelenik a mester két kiváló fia Gyula és Sándor vívő-mesterek is. — Az érdekes versenyt a tornacsarnok nagy termében tartják meg.

* **M. Kiss István temetése.** Ma délután két orakor ment végbe M. Kiss István temetése, az elhunyt tanító-ntezai házatól. — A végtisztességtételen a rokonok és jó barátok nagy száma jelent meg. — Ott voltak: Kertész János, Kertész Mihály, Kovács József, Szilágyi Bálint, Jenei Miklós, Komlóssy Arthur, Lamber Mihály, Kiss András, Szabó Péter Papp Péter, dr. Nagy Zsigmond és még számosan egy városi bizottsági tagok, mint az ev. ref. egyháztanács tagjai közül. A gyászházról a tanító, nagymester és fűvészkert utcákon keresztül a nagytemplomba vitték a holttestet, a hol nagytiszteletű Némethy Lajos ev. ref. lelkész ur tartott felette gyászbeszédet mely után a Hatvan-utcai sírkertben helyezték örök nyugalomra. Áldott legyen az elhunyt emléke.

* **Feltámadt halott.** Érdekes kis história játszódott le tegnap városunkban, mely bizonyára csodaszámba menne holmi naiv korban. Nagy Sándor, nagylétai lakos jött Mike Péterrel tegnap kocsin. A mint a városba érve a kocsi figyelmezteti a leszállásra, látja, hogy Nagy Sándor merev, mozdulatlan. Nosza szaladt a rendőrséghöz, halottnak gondolva az embert, ki a kocsin öntudatlanul és tehetetlenül hevert. — Jött az orvos, és kimondva rá, hogy meggyült benné a pálinka a közkórházba szállítást rendel. Elis vitték a közkórházba, de onnan a kezelő orvosok kitétek a még mindig mozdulatlan mered halottat, mert az orvosi vizsgálata kideríté hogy nem halott, csak holt részeg. Az exhalált azóta már feltámadott.

* **Repczeolaj és czi tőrejt papir.** A m. kir. dohányjövédéki központ igazgatóság 1897-től 1899. év végéig szükséges papir és zsineműek valamint 7250 kilogram repczeolaj szállításának biztosítására nyilvános pályázatot hirdet. Az ajánlatok f. é. december hó 7-ikéig benyújtandók. — A feltételek a keresk. és iparkamaránál megtekinthetők.

Az Sziriusz kísérője. Az a ragyogó állé csillag mely téli esteiken tündököl és a mely hatalmas fényével azonnal feltűnik, a Sziriusz tudvalevőleg sok tekintetben az égboltozatnak egy legérdekesebb lakója. Ezzel a csillaggal kapcsolatos az emberi szellem legszebb diadalainak egyike mert közvetlen szomszédságában egy hihetetlenül győngye fényű csillag áll, melyet jóval előbb semmint egy emberi szem megpillantotta egy csillagászok éles elméje számításokkal kifürkészett. Ennek a csillagásznak, Besselnek föltűnt, hogy az égboltozaton az a lassu mozgást melyet az ösze egynevezett álló csillagok végeznek és a mely természetesen csak a teleszkópon vehető észre a Sziriusznál nem egyenes vonalban és nem is egyenletes gyorsasággal megy végbe miként a többi álló csillagoknál, hanem egynevezett szinuszvonalban mely a hullámoktól leirt vonalhoz hasonlít és csakhamar rájött hogy a Sziriusz az égboltozaton kört ír le egy pont körül mely viszont egyenes vonalban halad előre. Minthogy a világűrben körmozgást csak valamely szolid tömeg behatása idézhet elő ezen az alapon azt állította hogy egy másik álló csillag áll Sziriusznak közvetlen közelében, csak hogy ez sötét mig Sziriusz fényes és a két álló csillagnak vonzása okozza ezt hogy kölcsönös közös sulypontjuk körül forognak. Bessel ki is számította a sulypont körüli pályát, a mely erősen excentrikus elipszis s azt találta, hogy a Sziriusz ezt a pályát ötven esztendő alatt futja meg. A csillagászok nagyon kikelték Bessel teóriája ellen nem akarták elhinni, hogy akkora nagyságu sötét tömeg tegyen a világűrben mert ez a sötét test nem lehet sokkal kisebb a Sziriusznál, máskülönbben nem okozhatta volna ennek mozgását Bessel halála után 1862 ben Clark a washingtoni 45 cm. nyílásu refraktorral megpillantott a Sziriusz mellett egy kis csillagocskát mely az előre kiszámított irányban állott s így az elméletileg fölfedezett csillag volt tehát egészen sötét de mégis csak 15, nagysá-

gu mig a Sziriusz még az első rendű csillagokat is fölülmulja ez a sötétebbik csillag a Sziriusz fényének alig három ezredrészevel rendelkezik pedig a Sziriusz csak kétszerakorra mint a kisebbik csillag. Ettől az időtől fogva sokkal nagyobb teleszkópokat irányítottak a Sziriuszra és nagyon jól sikerült a kísérő csillagnak a közös sulypont körül való pályáját, mely látszólagosan maga a Sziriusz körül való pályájának tünik fel, megfigyelni és megmérni. — Ez a pálya elipszis melynek egyik gyújtópontjában a Sziriusz áll. — Minthogy ez az elipszis nagyon erősen ellaposodott, ennélfogva a két gyújtópont egymástól nagyon messze van, a periferiához pedig nagyon közel áll. Így esik meg, hogy a periferián mozgó kísérő a gyújtópont körül álló Sziriusztól való távolságot egyre apaszja, mindaddig, mig a periferián éppen vele szembe kerül. Így is történt. 1862-től fogva, amikor a távolság tíz év másodpercet tett ki, rövid gyarapodás után erősen leszállott; ezzel a kísérő annyira közel került a Sziriuszhoz, hogy a fényével beragyogta a kísérő egyszerre egészen eltűnt. 1892. végén a távolság már csak 2.2 másodpercet tett ki és már az év elején a legnagyobb teleszkópokkal lehetséges volt a kísérőt megpillantani. — Ezek a kutatások jöv. télen sokkal jobban fognak sikerülni és a csillagászok alig várják, hogy megfigyeléseiket megkezdhessék, mert akkor ki fog derülni, vajjon a sötét kísérő azon a helyen lesz-e, melyet a csillagászok neki kiszámítottak.

A debreczeni kölcsönös segélyző egyesület — mely 13 évi fennállása alatt Debreczen összes társadalmi osztályait tudta a szövetkezés eszméjének megnyitni, most nyitja meg a XIV. évtársulatát. Az a bizalom, melyet a kölcsönös segélyző egyesület vezetősége bumanus működésével a közönséggel való tapintatos és előzekény bánásmódjával méltán kiérdemelt, biztositékot nyújt, hogy az új évtársulat nem fog az előzők mögött maradni. Felkérjük egyuttal olvasóink szives figyelmét a lapunkban megjelent hirdetésre is.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónktól —

Budapest, decz. 1.

A főrendiház ülése.

Az ülés elején a megalakulás folyt le. Jegyzők lettek: Cziráky B. gr., Gaal J. Látinovic G. Nyáry János, Rudnyánszky J. br. Szécheny Imre és Bertalan grófok. A liberálisok nagyrésze ki akarta buktatni az eddigi haznagytót a revizionista gr. Szapáry Istvánt és Keglevich Istvánt jelölte — Nagy harcz után Szapáry 62, Keglevich 46 szavazatot kapott.

Császka érsek meleg hangon emekezett meg Szilávy volt elnökéről s ndítványozta, örökösték meg érdemeit jegyzőkönyvben, Vay br. alelnök kijelenti, hogy személyesen vezetendő küldöttséggel fogja a kivonatot elvinni Szilávynek. Gyulai Pálról is melegen emlékezik meg, ki irodalmi téren megaranyozott pennáját 10 éven át a főrendiháznak ajándékozta. Gyulai megköszönte a megemlékezést s kijelentette hogy irodalmi elfoglaltsága nem engedi a jegyzőt tiszt tovább elfoglaltsát.

Ezután megválasztották a bizottságokat.

A képviselőház ülése.

A képviselőház mai ülésének elején Lukács L. pénzügyminiszter beterjesztette a budgetet és az indemnitaty, aztán megválasztották a bizottságok, Banffy br. innitványozta, hogy holnap válasszanak még két jegyzőt. Szenzációt keltett, — hogy a pénzügyi bizottságból Széll Kálmánt kihagyták és Tisza Kálmánt választották meg, aki elnöke is lesz a bizottságnak.

Tudomány.

Szumer és akkád.

— Tanulmány az asszír történelem köréből. —

— Székfoglaló értekezés. —

Irta és a debreczeni ev. ref. főiskola disztermében 1896. nov. 28-án felolvasta:

Ferenczy Gyula,

bölcsészeti ny. r. tanár.

A folyamatok partinál, a csatornák mellett óriási központjokba futnak össze a társadalmi és állami élet szálai. Nagy népes városok mindenütt.

Ninive nagyobb, mint Párizs, Babilon terjedelmesebb, mint London; Ur, Szippar, Larsza, Warka régebbek és híresebbek, mint Athén és Róma. Nagyszabásu a keret, s ehhez méltó a babylon-asszír társadalmi és állami életnek képe.

S midőn a megmérhetetlen sokaság a fényes városok u'czáin tolonga templomoknál kis be hullámzik s a nagy könyvtárakat elteli, a nemzeteket s távol tartományokat leigázó nagy hódítók diadalmenetjén részt veszen; — hatalmas fogadó termeiben kihallgatásra felvonul, a híres függekertek körül ácsorog; élvez, dolgozik, kereskedik, zibong, a törvény kapuit ostromolja: akár csak a mai fővárosok s a mai társadalom képét látnok magunk előtt.

Ugyanaz a lázas sietség, ugyan a fény, ugyan az a léhaság, ugyan az a haladás, fényűzés és büi mindenütt, (s éppen ez a sajtóságos összetalálkozás s a leigázott népek bosszuján kívül az erkölcsieromlottottság és a civilizáció tulfinomodása, amely a babylon-asszír birodalom bukást okozza.

Ennek a rendezett tulfinomult és erkölcselen társadalomnak volt ellentéte a sivatag, a hol a nomád törzsek kóboroltak s a honnét a héber próféták ihletőket merítették.

Emiatt emelték fel ellene fenyegető szözetuk. E miatt jósolja Szofóniás (2. 18.) — Az ur felemeli kezét éjszak ellen és elveszti Assziriát. Elpusztítja Ninivét és olyaná teszi, mint egy kietlen pusztaságot.

Ezért hirdet Jeremiás Babylonnak vészteljes jövőt, melyben:

„Egyver lészen a Kaldéusokon... és Babyloniának lakói és ő Fejedelmén és az ő bölcsein...”

Szárazság lészen az ő vizein és elszáradnak.

Azért lakoznak ott a fenevadak a baglyokkal és a strucz madárnak fiai.

És soha többet azt nem lakják.

Ezek a jóslatok a mai Babeloknak és Ninivéknek is szólnak.

Ezek a jóslatok már sokszor csodálatosan beteljesedtek.

Ninive és vele a nagy Asszír birodalom egy nap alatt összeomlott. Babylonia lassan enyészett. Mindkettőnek földje kopár pusztaság, hol a beomlott csatornák milliók az uttalan sivatagon s mértőföldre terjedő posványok között, félve lopja magát a kóborló beduin. A romok közt szél süvőt és vadállat tanyáz, A Tigris és Eufrates völgye egy végtelen temető s a hajdan híres városok, a nagy Babylon Asszír birodalom s az első emberi civilizáció temetője.

De e nagy temetőben és e romok alatt más népek és más műveltségnek maradványai is vannak.

A Tigris és Eufrates közt elterülő föld u. n. áradmányi síkság.

A kiöntő folyam iszapja töltötte fel e nagy medenczének melyeit.

Ezredek munkája a két folyó közének egységes felszine. Réteg rétegre rakódott itt egymás fölé, s azok mindegyikének megvolt a maga állat és ember világa.

A régi felszín erősebb plántája átnőtt az új áradásnak iszap rétegén, mely más magvakat is hozott s a gyengébb, az elvesző, erősítette mind a kettőt.

Igy az állat, és így az ember.

Ma egyik sincs sehol.

De a tudós mégis újra tudja alkotni a régít.

A folyamat partinál megkeresi, az egymást elfedő rétegeket. A mélyben a növény és állat maradványokat.

S a romokból, a feliratokból, az irodalmi emlékekből megteremtí a letűnt világot, úgy a hogy éts azon viszonyok között a melyekben élt. A földet és a fanaát is és az embert és a társadalmat.

Az 50-es években vették kezdetüket a rendszeres ásatások a Tigris és az Eufrates vidékén.

Elsőben az assyriai régiség az, a mi felszínre került.

Tiszta sémi a világ Khorsabadban és Ninivében az assyriai királyok hatalmas palotáival, azokkal a nagy négyszögletű teraszokon emelkedő hatalmas épületekkel, templomokkal, melyeknek stílját, vízszintesen, szobrait és feliratait és méreteit bámulja az utókor.

Ezek romja közl találtak meg Assurbánapál híres könyvtárát, finom ékalaku jegyekkel egymás után számozott cseréptáblákra írva s felhalmozták a Britt nemzeti muzeumban.

Felhalmozták, megcsudálták és elolvasták.

És kiolvasták belőle Assyria történetét 2000 től K. e. a mikor az éjszakai babyloniai-sémíták a Trigrisen túl rajoztak és különösen Kr. e. 1100-tól midőn Tiglathpalesárral Assyria rendszeres története megkezdődik.

A második rétegben feküdt B a b y l o n itt már gyérültek a leletek, halványult a sémi jelleg s az emlékekben egy más típusz és a feliratokban egy másik nyelv is előtűnt, a réteg az mely Kr. e. 1920-ban Chammaragaszal veszi kezdetét, ki a városi apró dynasztiákat legyőzve, Babelt tette urrá a két folyam között!

(Foyt köv.)

Az emberi ész diadala. A kaliforniai obszervatórium egy csillagászati fölfedezésről ad hírt, a mely az emberi észnek az anyagban való diadalát illusztrálja, s azt mutatja, hogy a világűrben való mozgás törvényeinek fölismérésében immár eljutottunk a teljes igazság határáig. Eddig láthatatlan csillagot fedeztek fel, a melynek léte ését egy szomszéd világmozgásából már régen megjósoltak és a melyet ott találtak meg, a hova az asztronómiai számítás előre helyezte. Az égboltozatnak két legfényesebb csillaga, a Szíriusz és a Procion az égboltozatban való lassu mozgásban oly rendellenességeket tanúsított, a melyek sokkal nagyobbak voltak, semhogy föl lehetett volna tenni, hogy a megfigyelések nem voltak pontosak. A genialis Bessel úgy magyarázta meg a dolgot, hogy e csillagok szomszédességében egy-egy sötét, körülbelül ugyanoly nagyságu álló csillag van s már most e rendszerek mindegyikében a fényes és a sötét csillag közösen forog sulypontja körül és ez okozza azt, hogy miután a sulypont az egész rendszerrel egyenes vonalban mozog az égboltozatban tovább, a fényes csillag mozgása az egész kigyóvonalnak látszik. Bessel ezerméjű sokan megtámadták, de a német csillagász diadala teljes volt, midőn 1862-ben a Szíriusz mellett egy gyöngye csillagot fedeztek föl, a mely a hipotetikus kísérőnek bizonyult. A Procion tekintetében Auwers a Newton-féle nehézkedési törvény alapján kiszámította azt a pályát, a melyet a csillagok a megfigyelések szerint a hipotetikus sulypont körül le kell írnia. Nagyon sok kísérletet tettek arra, hogy az első rangú fényes csillag mellett még egy másik gyöngyesebb csillagot is találjanak, hogy a Procion tekintetében is verifikálják az imént ismertetett fölvetést, de mind hiába. Végre november 14-én éjjel sikerült Schaeberle tanárnak, a kaliforniai obszervatórium második

igazgatójának a 36 hüvelykes óriás teleszkóppal a Procion szomszédességében egy tizenharmad rangú csillagot fölfedeznie, a mely 4. 6 ivperc távolságban állott amattól és a melynek a főcsillaggal való összekötő vonala az északi iránytól 42 fokkal nyugat felé ért. Hogyha már most kiszámítjuk, hogy a hipotetikus csillagnak Auwers számítása szerint hol kell állnia, ezt ahhoz a helyhez, a hol a csillagocska valószággal áll, oly közel van, hogy szinte kétségtelen, hogy megtalálták ennek a kettős csillagrendszernek sötét csillagát. Tehát ez a csillag nem egészen sötét, de a fénye oly rendkívül gyöngye, hogy a mellette levő fényes csillag egészen elhomályosítja, úgy, hogy eddig a legerősebb teleszkópon át sem volt látható. Ebben az álló csillagrendszerben csak azt nem bírjuk megérteni, hogy a szomszédességükkel egymással összekapcsolt két égi test közül az egyik miért nagyon fényes, a másik pedig majdeem egészen sötét, jóllehet nagyság tekintetében alig különböznek egymástól. Mert hogyha a Procion kísérője kicsiny csillag volna, úgy nem kényezhethetné vonzásával a Prociont arra, hogy olyan körmozgást tegyen, a melyet mi még oly sok billió mérföldnyi távolságból is képesek vagyunk megfigyelni.

Poesis a kávéházban.

— Valami a szabadkai tamburásokról. —

Megszoktuk már kénytelen, kelletlen, hogy a hosszú téli esték beálltával a kávéházakban tingli-tangiival szórakoztatnak bennünket az ott sátoztó ütött vándor trüppök, zengerájok, melyek ha a földkereken valaminek apostolai, az csak az izléstelenség és vastag pikantéria.

Hogy ne esnek hát jól, ha e sablonos kávéház szórakoztatásban olyan változással találkozunk, mely nem a gyakori tényezőzással vonja magára figyelmünket, s nem azokkal untat, a melyeket már a tizenharmadrangú bécsi zengerájokból is kiközlöltettek, hanem a mi szokatlan, a szívünkhez szól; nem egyenesen és szemtelenül a zsebünkre ütnek, hanem érzelmeiket kell föl bennünk, érzelmeiket, a melyek ma már kiveszőbe vannak annyiszívben — hazafiai érzelmeiket.

Néhány vidék kávéházaik terméiből pár hónap óta a szabadkai első tambura társaságtartó zene estélyeket.

Ezek a bácskai szöke szerb fiúk nem hajhászak a századévi zenedivatot; nem kapnak a sikamló kuplékon; szerb lélekre elindulnak az ő egyszerű tamburájokkal a magyarság, a magyar dal terjesztőiként — s míg ujjak alatt peng a bus mészolín, dalba fűzik a magyar nemzet történetének dicsőséges és gyászos eseményeit s mint egykor guzzliczás őseik a nagy Hunyadól, dalolnak magyar szóval, magyar érzéssel kesergő bánatos dalokat, a mikről nem tudja seaki, ki költötte szövegét, zenejét, csak érzi, hogy annak minden hangja a szíve mélyéig hat, hogy kiesordul a szemből a köny, mikor végig hallgatja azt a szomorú dalt:

Jaj de busan süt az őszi nap sugara
Az aradi várbörtönnek ablakára.

Mint a ma holnap árván maradó magyar nótának fölként vándor papja, D a n k ó P. sta olyan missziót teljesítenek ezek a szerb tamburások lenn ott a Bácskában, a hol a magyarnak még ma is sok az ellensége.

Ha eljönnek majd valamikor hozzánk is, megérdemlik, hogy meghallgassuk őket; hiszen a mi szép magyar daainkat éneklék, ha a magyar szív sem érti meg őket, mi várjanak az idégentől.

Sebbnél-sebb dalokból álló változatos műsorukból álljon itt az a bus melódiájú szöveg, mely az aradi vértanukat halhatatlanija:

N ó t a a t i z e n h á r o m r ó l.

Jaj be busan süt az őszi nap sugara
Az aradi vártömlőznek ablakára.

Szánja azt a tizenhárom magyar vitézt,
Ki a magyar szabadságért halálra kész.

Elitették sorba mind a tizenhármat,
Szóttek-fontak a nyakukba ezer vadat,
Elneveztek felségserió pirtítőknek,
Hogy a magyar szabadságát harcra keltek.

S uram fia az ítélet akasztófa,
Mia ha gyáva utonállók lettek volna,
Mintha méltók sem volnának egy lövésre,
Katonához, ferfihoz illő végre.

Nvilk már a börtönajtó vassa, zárja,
Jertek elő hű magyarok a halálra,
Bucsuzatok el ezentől mindörökre,
Úgy menjete, úgy szuljatok jobb életre.

Ki is jöttek verő szívvél, halaványan,
Libucsuztak egy-két szóval katonásan,
Jerünk pajtás az istenhez fel az égbe,
Hadd fordítsa szemeit a magyar népre.

Oh mily boldog, kit előre nevezének,
Hogy a halalt legelő zör ölelése meg.
Jaj de bezeg, ki veszőnek hagytak hátra,
Hogy bajtársi szenvedésit végig várja.

Damjanicsot hagytak végső vértanunak,
Bár mindig előtte a lott a csatának,
Kegyetlenül haragszik rá minden német,
Számталanszor fő dühöz verte ő kelméket.

Ótt áll elől mankójára támaszkodva,
Mint egy dűlőfelben levő templom tornya.
Mint egy tigris, mely vas közé vagyon zárva,
Ingerkedő gyermekszereg játékára.

Dörgő villám, ezek hát az én biráim,
Kiket összehoztak az én katonáim,
Köndhatom, hogy derék lősök, szép vitézek,
Nincs kedvem az élethez, ha rájuk nézek.

És körülnéz olyan hősen, olyan bátran,
Mintha volna bouvédek közt a csatában,
Bajtársai mind ott függnek már előtte,
Ot is viszik, ő is megyen már előre.

És megáll az akasztófa közelében,
Megöleli, megcsókolja keservében,
Sten hozzád szabadságnak keresztfája
Rajtad halok meg hazámért nem hiába.

Sűrű-forog már a hóhér a kötéllel,
Számolai egy magyar hősnék életével,
Damjanich mg így kiált fel nyugalmában:
Vigyázz fattyu, fel fel ne borzozd a szakállam!

Mintha a mit szenved, nem is halál lenne,
Mintha nem is sirba, hanem bába menne,
A n metek buta keppel bámulának,
Hogy batran mond jó éjszakát a világnak.

Aradi vár, aradi vár, halál völgye,
Híres magyar hősöknek a temetője,
Viruljanak környékeden sirvirágok,
S felejthetetlen legyen az ő haláluk.

CSARNOK

A rabszolgák.

Irta: Eckstein Ernő.

A D e b r e c z e n e számára fordította:

Dr. Kósa Zsigmondné.

Lucius Menenius es egyetlen fia Cajus, Camillushoz, a Quaestorhoz voltak ebédre hivatalosak. — A háziasszony nevezterint Plotina leányával Bajaban mulatott. A hű cliens es Lucius Menenius vagyonának kezelője délelőtt óta távol volt, így magyarázható azon fesztelenség, melylyel a rabszolgák szabadidejüket élvezték nemcsak Heliódorus az Atrium főrabszolgája és a szintén rabszolga háziorvos — a szolgák legelőkelőbbjei — de még a másod harmadrangúak is, nyugodtan helyes-

kedtek kényelembe és fesztelenül ártatlanul mulattak.

Heliodorus a Perystyl*) oszlopai alatt vaddisznó lábú kereveten feküdt s belemélyedt egy könyvtekercsbe, melynek czime: »Bánatos szerelmi történetek».

Parthenios, a görög költő harminczhat novellája, melynek mindegyike szomorú véget ért, olyannyira, hogy a könyvüvéru szobacizca — szintén rabszolga — Lucretia, kinek Heliodorus egyes részleteket olvasmányából elmondott a költőt, egy tulzó ábrándozónak ítélte, miután mint mondá annyi szerencsétlenség, ily napfényes világon el se fer.

Ninus a házi orvos kissé fáradtan hátradölvé csukott szemekkel pihent egy faragott márvány karosszék vörös bőrpárnáin, egész éjszaka nem aludt, mert a kukták egyike, jól leforrázta magát.

Lucius Menenius akarata szerint, ily esetekben maga a házi orvos ápolta a beteget, mert ő a régi rómaiak szokása szerint nemcsak gyermekei, hanem az egész háznépe atyja volt, nem tekintve azok rangját és származását.

A többi rabszolgák egyrésze csevegve, tréfálva, a kút körül csoportosult, mások a Xytausban ültek. — Ez a kertszerű udvar a perystylum mögött volt. Éuekkel és lanttal szórakoztak, majd a két gyönyörű ebet ugráltatták botokon.

A könyvtárszoba ajtajából egy élénk arcú szép alak, körülbelül husz éves ifju lépett ki, ujjai között egy veresszélű papiros tekercset tartott, oly nagyságot, mint amilyen a Parthenios a költő novellagyűjteménye, melyet a főrabszolga oly buzgón tanulmányozott.

— Itt van, mondá az ifju az olvasóhoz. Végre megtaláltam a mit kívántál — Ovid gyógyszerai! — Valaki tudtomon kívül motozhatott a szekrényekben. A gyógyszerek, — melynek egész czime, gyógyszerek a szerelem ellen. — elég furcsán az orvosi értekezletek között volt. Talán Ninus, elmélyedve tudományos kutatásaiban?

A házi orvos felnézett, csak félig hallgott oda.

— Mit mondasz Geticus? szolt hozzá ez olvadekony hangon.

Az ifju arcán ellenséges indulat tükröződött. Ninus jóakaró nyugalma bosszantotta. Mar regen feltékenykedett, bántotta a főlény, melyet ez az ázsiai görög, nemcsak urára, de rabszolga társaira is gyakorolt, pedig ezek nem igen siettek egy rabszolga érdemeit méltányolni — fejét hátravetve mutatta szép fogait és roz indulattal mormogta.

*) Oszlopokkal ellátott belső udvar.

— Azt hittem, — tegnap, mikor azt a gyereket felhozták, ugy egész titokban a könyvektől kértél tanácsot.

— Nem, — viszonzá az orvos nyugodtan, — égési sebek, a hozzáértőnek nem okoznak nehézségeket. Különbö ha csakugyan szükségem volna Lucius Menenius orvosi könyveire — nekem meg van a könyvtáram — s nem mulasztanám el a könyvtárnokhoz fordulni, vagy téged annak segédjét felkeresni.

Az orvos a segéd szót minden sértő szándék nélkül ejté ki, de Geticus ki igen heves természetű volt, alattomos czélzást sejtett benne, arra a rendutasítására, melyet a különben oly jó Lucius Meneniusől alig néhány napja kapott.

Az ifju ugyanis többször beleavatkozott eljárójába. — Heliodorus hoz fordult ismét s a becses gyógyszereket a római költő művét óvatosan ölébe tette s gunyos odapillantás után mondá:

— Igy barátom, szórakozzál! A hellen mesemondó émelgyűsségei után Ovid egészséges latin versei éltető fürdőként hatnak reád. Egy általán, miért rágod a görögöt? A római igazelműség és erő ellensége az attikai hazugságoknak:

A fiatal ember, a főszolga, elutasítólag intett a kezével.

(Folyt köv)

Nyilt-tér.

Báli selyemszöveteket 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér, színes Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott, damaszt s. t. b. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 szín és mintázatban s. a. t., a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. (IV.)

Köhögés,

rekedség és elnyálkásodás ellen legjobb határu szer a RÉTHY-féle

PEMETEFŰ-CZUKORKA

mely ezen bajokat megzűnteti.

Kapható minden gyógyszerárban. Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal 1 frt 50 krért bérmentve küld

RÉTHY BÉLA, gyógyszerész Békés-Csabán.

Alapított 1865-ben.

A legjobb új és átjatszott

Zongorák,

pianinók

és

harmóniumok

legolcsóbban kaphatók tökéletes jótállás mellett

HECKENAST GUSZTÁV

hírneves zongora eladási és kölcsönző intézetében
BUDAPEST IV., Kigyó-utca 7.

Schiedmayer és fiai, leghíresebb zongorák és Thuringia Organ C. egyedüli képviselője. — A világ legjobb és legolcsóbb harmóniumai.

➡ Árjegyzék ingyen. ➡

BOROS TESTVÉREK

(női divatáruháza Debreczen, Kossuth-utca 3. szám.)

Kirakataiban megválasztható

KARÁCSONYI AJÁNDÉK.

Egy Blousra való 5 mtr selyem, diszszel együtt 1 frt 37 kr.

Egy ruhára való 6 mtr gyapju kelme, diszszel 1 frt 27 kr.

Egy ruhára való 7 mtr mesò barchet 1 frt 19 kr.

Házi és diszkötények, selyem és gyapju Echarpok.

Selyem, berlini és gyapju kendők, kávé teríték, ágyterítők, függönyök.

Vásznak, zsebkendők, férfi ingek, női fehérneműek, esőernyők, vállfüzők.

Arany Érem. **Kárpáti meilszörp** Érdem Érem.

KÖHÖGÉS ELLEN

mell- és tüdőbetegek részére.

Ezen szörp mell- és torokbajoknál, elnyalkasodás, rekedtség, idült hurut, inger és számkökögés, nehéz lélegzés, tüdővész, továbbá általános és gyomor-gyengeségnél legjobb sikerrel használható.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 80 kr., egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a magas Tátrán található gyógyfűvek és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használhatók a fentebb felsorolt betegségeknél. Egy doboz ára 25 kr.

Kárpáti melltea

Egy nagy csomag 40 kr., egy kis csomag 20 kr. Szintén kitűnő sikerrel használhatók a fentebb felsorolt betegségeknél.

Valódi minőségben kapható a készítő **Molnár Lipót** gyógyszerésznél Kassán, Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerterében Tisza-Palota.

Felkivás!

A Debreczeni Kölcsönös Segélyző Egylet

mint kir. törvényszékiileg bejegyzett szövetkezet 1897-ik, vagyis XIV-dik évtársulatának

alakítása érdekében.

A debreczeni kölcsönös-segélyző egylet igazgatósága az egyleti alapszabályok értelmében

1897. január hó 1-én a XIV-ik évtársulatát nyitja meg.

A kölcsönös segélyző egylet most már működésének 13-ik évét fejezi be s az eddigi eredmények az egylet életképességét fényesen igazolják.

Képvisele van tagjainak sorában városunk lakosságának minden osztálya és ez jogosít azon reményre, hogy az új évtársulat megnyitása ismét nagyban fogja szaporítani tagjainak számát. Egyletünknek jelenleg 6000 tagja van, akik 9500 egyleti könyvecskével 54 000 törzsbetétet fizetnek. Szövetkezetünknek törzsbetét tőkéje 1.600.000 forint tesz ki.

Az egylet célja, hogy tagjainak olcsó és a heti befizetésekkel könnyen törleszhető kölcsönöket nyújtson; valamint apró kötelező betétek által a legszegényebbeknek is a lakárkosságra alkalmat szolgáltatasson.

Az egylet minden évtársulata 6 évre alakul és minden belépő kötelezi magát, hogy az elvállalt törzsbetéteket hetenként, vagy előre több hétre, pontosan befizeti. Egy-egy törzsbetét 20 kr. heti befizetésre kötelez.

6 év leforgása után történik a végelszámolás, a mikor minden tag, a befizetett összeget visszakapja és az egyletnek 6 évi haszoneredményéből betéteihez képest arányos részt kap.

Minden tag a belépéskor minden egyes törzsbetét után egyszer mindenkorra 20 kr. beiratási díjat fizet, mely a tartalékok gyarapítására fordítatik.

A 8-ik, vagyis 1891-iki évtársulat végleges elszámolása és kifizetése 1897. márczius 1-től történik.

Debreczen, 1896. okt. 30.

Zádor Lajos, igazgató. **Simonffy Imre,** kir. tanácsos, egyleti elnök. **Dr. Szántó Sámuel,** igazgató.

Uj betéti könyvecskék a 14-ik évtársulathoz 1896. évi nov. hó 15-től — a beiratási díj és könyvecske árának (10 kr.) lefizetése mellett — az egyleti helyiségben (Zádor Lajos ur házában, Kossuth-utca 2153 sz. udvari keresztülpülete első emeletén) a hivatalos órákban d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig válthatók.

Heti befizetések a jövő évre már most elfogadtatnak.

A hét mindenkor vasárnap kezdődik s szombaton végződik. Heti befizetések rendes napjai: Keddén, Szerdán, Csütörtökön, Pénteken, Szombaton délelőtt 9—11-ig, és Pénteken, Szombaton délután 3—5 óráig.

EISLER IZIDOR

Első debreczeni
hímzőminta és
rajzműintézet.

divat-táruháza és női divat-terme
Debreczen, a főposta mellett.

NŐI RUHA-VARRODA.
Kitűnő munkaerő.

Legszebb

Karácsonyilkiállítás!

Kész blousok, gyermek ruhák,
gyermek köpenyek.

Muffok, sapkák, miderek félárban.

Kezdett, előrajzolt és kész kézimunkák a legszebb
kivitelben.

Szörme árak, báli belépők.

Vászon
raktár.

Báli és alkalmi toilletetek
rendkívül jutányosan.

Asztalneműek
rendkívül
jutányos árban.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.